

SZKOŁA POLICJI w PILE

Zakład Taktyki i Techniki Kryminalistycznej

Maria Kaczmarek

Leszek Koźmiński

Zakres badań kryminalistycznych

Przykładowe pytania do biegłych

wrzesień 2008

Redakcja językowa i korekta

Waldemar Hałuja

Skład komputerowy

Leszek Koźmiński

Redakcja techniczna

Leszek Koźmiński

Druk

Lilla Bukłaha

Zatwierdzam i wprowadzam
do użytku jako materiał pomocniczy do zajęć

Kierownik Zakładu
Taktyki i Techniki Kryminalistycznej
nadkom. Marzena Brzozowska

Wydawnictwo Szkoły Policji w Pile

Wydanie I

Druk: Pracownia poligraficzna SP w Pile

Nakład egz., zam. nr

Piła 2008

Spis treści

Wstęp	5
1. Badania dokumentów, fonoskopia i wariografia	9
1.1. Zakres badań	9
1.2. Przykładowe pytania	10
2. Techniki wizualne i komputerowe	12
2.1. Zakres badań	12
2.2. Przykładowe pytania	13
3. Mechanoskopia i wypadki drogowe	15
3.1. Zakres badań	15
3.2. Przykładowe pytania	15
4. Badania broni i balistyka	19
4.1. Zakres badań	19
4.2. Przykładowe pytania	19
5. Chemia	20
5.1. Zakres badań	20
5.2. Przykładowe pytania	21
6. Biologia, genetyka, medycyna sądowa i osmologia	26
6.1. Zakres badań	26
6.2. Przykładowe pytania	27
7. Daktyloskopia i traseologia	30
7.1. Zakres badań	30
7.2. Przykładowe pytania	30
Literatura	32
Postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego	37

Wstęp

Zasada prawdy materialnej, zawarta w art. 2 § 2 k.p.k., polegająca na udowadnianiu rzeczywistego stanu rzeczy, wymusza na organach prowadzących postępowania, w tym Policji, obowiązek podjęcia decyzji o przeprowadzeniu ekspertyzy w każdej kwestii, do wyjaśnienia której niezbędne są wiadomości specjalne.

Art. 193. § 1. *Jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, zasięga się opinii biegłego albo biegłych. (k.p.k.).*

Pojęcie wiadomości specjalnych rozumiane jest więc bardzo szeroko – jako wiedza z zakresu szczegółowych dziedzin naukowych, wykraczająca poza przeciętne wykształcenie człowieka, ale również jako praktyczna wiedza nabyta dzięki uprawianiu zawodu czy osobistych zainteresowań.

Obecnie jeden człowiek samodzielnie nie jest już w stanie ogarnąć wszystkich informacji, faktów składających się na wiedzę. Kryminalistyka jako jedna z dziedzin również podlega rozwojowi, a tym samym coraz większej specjalizacji. W związku z tym przy rozwiązywaniu skomplikowanych i trudnych do wyjaśnienia problemów, należy zlecić wykonanie badań odpowiednio przygotowanym instytucjom naukowym i specjalistycznym lub osobom – biegłym (z listy biegłych sądowych lub biegłym *ad hoc* powoływanym do sprawy z uwagi na posiadaną wiedzę specjalną w danej dziedzinie).

Wyłącznie do organu prowadzącego postępowanie należy inicjatywa przeprowadzenia ekspertyzy. W postępowaniu karnym inicjatywa ta należy do prokuratora, Policji, Straży Granicznej oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (art. 312 pkt 1 k.p.k.), a także innych organów przewidzianych w przepisach szczególnych (art. 307 pkt 2 k.p.k.). Opinie może wydawać osoba lub też zgodnie z art. 193 § 2 k.p.k. instytucja naukowa lub specjalistyczna.

Choć żaden z przepisów prawnych nie wskazuje na formę postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego, to na mocy art. 318 k.p.k., mówiącego o nakazie w postępowaniu przygotowawczym doręczenia odpisu postanowienia podejrzanemu i jego obrońcy oraz pokrzywdzonemu i jego pełnomocnikowi, postanowienie powinno zapaść w formie pisemnej. Odstępstwem od tej reguły w postępowaniu przygotowawczym jest wezwanie biegłego w tzw. wypadkach niecierpiących zwłoki.

Art. 194. *O dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego wydaje się postanowienie, w którym należy wskazać:*

- 1) *imię, nazwisko i specjalność biegłego lub biegłych, a w wypadku opinii instytucji, w razie potrzeby, specjalność i kwalifikacje osób, które powinny wziąć udział w przeprowadzeniu ekspertyzy,*
- 2) *przedmiot i zakres ekspertyzy ze sformułowaniem, w miarę potrzeby, pytań szczegółowych,*
- 3) *termin dostarczenia opinii.(k.p.k.)*

Postanowienie o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego poza wymogami stawianymi w art. 194 k.p.k. (imię, nazwisko i specjalność biegłego lub biegłych, a w wypadku opinii instytucji, w razie potrzeby, specjalność i kwalifikacje osób, które powinny wziąć udział w przeprowadzeniu ekspertyzy, przedmiot i zakres ekspertyzy ze sformułowaniem, w miarę potrzeby, pytań szczegółowych, oraz termin dostarczenia opinii), powinno od strony formalnej:

- określać organ, który je wydał,
- określać datę wydania postanowienia,

- wskazywać podstawę prawną wydania postanowienia,
- zakreślać zakres i przedmiot ekspertyzy,
- wskazywać materiał zakwestionowany (dowodowy) i porównawczy,
- zakreślać termin wykonania opinii.

Niezmiernie istotne jest więc **prawidłowe postawienie pytań do biegłego**. Podczas ich formułowania **należy bezwzględnie przestrzegać następujących zasad:**

1. Nie wolno stawiać pytań spoza zakresu wiedzy, którą posiada biegły.
2. Nie należy stawiać pytań dotyczących zagadnień, których rozwiązanie przekracza sferę poznania określoną przez aktualny stan wiedzy, nauki.
3. Pytania powinny dotyczyć istotnych faktów, których wyjaśnienie jest niezbędne do rozstrzygnięcia prowadzonej sprawy. Nie należy w związku z tym stawiać biegłym pytań, których rozstrzygnięcie nie wnosi nic do sprawy, a badania są pracochłonne i skomplikowane.
4. Jeżeli biegłemu stawia się szereg pytań, należy je uporządkować wg ich treści. Pytania zasadnicze – podstawowe powinny być na pierwszym miejscu, a po nich szczegółowe.
5. Pytania powinny być redagowane zwięźle i jasno.
6. Pytania powinny być tak opracowane, aby uzyskać odpowiedź rozstrzygającą, a nie uzupełniającą, chyba że dotyczą one właśnie opinii uzupełniającej.
7. Nie wolno stawiać pytań dotyczących rozstrzygnięcia zagadnień prawnych ani stopnia winy sprawcy.
8. Nie należy stawiać pytań sugestywnych.
9. Pytania nie powinny dotyczyć problemów, które samodzielnie powinien rozstrzygnąć prowadzący postępowanie.

Należy jednocześnie pamiętać, że w wielu przypadkach wina za zbyt długi czas trwania badań nie zawsze leży po stronie biegłych. Odpowiedzialne są również za to organa procesowe, formułujące właśnie niekiedy niepoprawnie zakres i przedmiot opinii, pytania, czy niekiedy nie przekazujące właściwego materiału badawczego lub też zwlekające z jego uzupełnieniem. Tym samym należy kategorycznie unikać takich sytuacji, wydłużających przecież czas postępowania.

Główną instytucją wykonującą ekspertyzy kryminalistyczne dla potrzeb organów Policji jest Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Komendy Głównej Policji w Warszawie oraz laboratoria kryminalistyczne komend wojewódzkich Policji.

W Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym badania prowadzą:

- Wydział Badań Dokumentów i Technik Audiowizualnych:
 - Zespół Badań Dokumentów;
 - Zespół Badań Fonoskopijnych, Wizualnych i Komputerowych;
 - Zespół Badań Antroposkopijnych;
 - Zespół Badań Wariograficznych;
- Wydział Mechanoskopii i Balistyki:
 - Zespół Badań Mechanoskopijnych;
 - Zespół Badań Metaloznawczych i Oznaczeń Identyfikacyjnych;
 - Zespół Badań Wypadków Drogowych;
 - Zespół Badań Broni i Balistyki;
 - Zespół Obsługi Systemu ARSENAŁ;
 - Zespół Obsługi Zbiorów i Magazynów;
- Wydział Chemii:
 - Zespół Badań Narkotyków;
 - Zespół Badań Chemicznych;

- Wydział Biologii:
 - Zespół Ekspertyz z Zakresu Badań Biologicznych;
 - Zespół Bazy Danych DNA;
- Wydział Daktyloskopii:
 - Zespół Identyfikacji Daktyloskopijnej;
 - Zespół Wizualizacji Śladów;
 - Zespół AFIS;
 - Zespół Centralnej Registratury Daktyloskopijnej;
 - Zespół NAP EURODAC;
 - Zespół Badań Traseologicznych.

W przypadku laboratoriów kryminalistycznych komend wojewódzkich Policji obecny jest bardziej klasyczny podział na sekcje i pracownie badawcze:

- Sekcja Badań Dokumentów i Fonoskopii;
- Sekcja Antroposkopii, Technik Wizualno-Komputerowych i Fotografii;
- Sekcja Mechanoskopii;
- Sekcja Badań Broni i Balistyki;
- Sekcja Chemii;
- Sekcja Biologii, Genetyki i Osmologii;
- Sekcja Daktyloskopii;
- Sekcja Traseologii.

Ponadto ekspertyzy, w tym dla podmiotów policyjnych i prokuratorskich, wykonują jeszcze inne instytucje naukowo-badawcze, np.:

- Instytut Ekspertyz Sądowych, działalność badawcza w zakresie:
 - toksykologii;
 - hemogenetyki;
 - rekonstrukcji wypadków drogowych;
 - kryminalistyki,
 - psychologii;
- Centrum Badawczo-Szkoleniowe Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, działalność badawcza w dziedzinach:
 - dokumenty – grafologia;
 - fizykochemia – narkotyki;
 - wypadki komunikacyjne;
 - biologia – DNA;
 - badania antropologiczne;
 - daktyloskopia i traseologia;
 - fotografia i technika audiowizualna;
 - mechanoskopia;
 - broń i balistyka;
 - fonoskopia;
 - badania wariograficzne – poligraf;
 - badania komputerowe – informatyka kryminalistyczna;
 - elektrotechnika;
 - pożary;
 - ekspertyzy psychologiczne;
- zakłady medycyny sądowej przy akademiach medycznych (m. in. badania w zakresie toksykologii, traumatologii, serohematologii, antropologii, hemogenetyki);
- Wojskowa Akademia Techniczna;
- Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej;

- Instytut Chemii i Techniki Jądrowej oraz Instytut Energii Atomowej;
- Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej;
- Państwowa Inspekcja Handlowa;
- urzędy probiercze;
- politechniki i inne uczelnie.

Pozycja przeznaczona jest dla wszystkich policjantów, a w szczególności dla prowadzących postępowania przygotowawcze. Publikacja pozwala zapoznać się lub przypomnieć sobie zakres możliwości badawczych współczesnej kryminalistyki. Ułatwia określenie celów powołania biegłego i pomaga we właściwym formułowaniu stawianych w postanowieniu pytań. Rozdziały opracowania zostały dostosowane do poszczególnych dziedzin kryminalistyki, według tego samego schematu: określenie zakresu wykonywanych badań i prezentacja przykładowych pytań do biegłego.

Autorski zaś wybór literatury przedmiotu pozwala na poszerzenie i pogłębienie własnej wiedzy z zakresu szeroko rozumianej kryminalistyki.

W aneksie do niniejszego opracowania zaprezentowano dwa wzorcowo wypełnione druki postanowień o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego.

1. Badania dokumentów, fonoskopia i wariografia

1.1. Zakres badań

KLASYCZNE BADANIA DOKUMENTÓW

1. Identyfikacja osób na podstawie zapisów ręcznych.
2. Identyfikacja maszyn do pisania na podstawie pisma maszynowego.
3. Określanie autentyczności dokumentów na podstawie porównawczej analizy pisma ręcznego, maszynowego, podpisów, odcisków pieczęci oraz druku.
4. Formułowanie na podstawie analizy warstwy formalnej, treściowej i lingwistycznej hipotez osobopoznawczych o autorach i wykonawcach dokumentów anonimowych.
5. Podstawowa analiza dokumentów w zakresie techniki ich sporządzenia.

TECHNICZNE BADANIA DOKUMENTÓW

1. Określanie technik wytwarzania dokumentów.
2. Określanie autentyczności dokumentów na podstawie badań ich nośników, środków kryjących i stosowanych zabezpieczeń.
3. Odczytywanie zapisów niewidocznych, usuniętych, zamazanych i przerobionych.
4. Badania dokumentów uszkodzonych (spalonych, wyblakłych, zamoczonych, zbutwiałych itp.) w celu odtworzenia ich wyglądu i odczytania treści.
5. Ujawnianie i odczytywanie wgłębionych śladów pisma.
6. Badania papierów i innych nośników dokumentów.
7. Badania środków kryjących.

FONOSKOPIA

1. Identyfikacja osób na podstawie analizy mowy.
2. Odsłuch i spisanie treści szeptu i mowy intensywnie zakłóconej i zniekształconej.
3. Wnioskowanie o osobowości i cechach charakterologicznych nieznannej osoby na podstawie mowy.
4. Wnioskowanie o okolicznościach zdarzenia na podstawie analizy efektów akustycznych.
5. Ocena na podstawie mowy:
 - a) stanu psychofizycznego i zachowania się osoby,
 - b) zmian patologicznych mowy i głosu,
 - c) faktu bycia pod wpływem alkoholu, środków odurzających i psychotropowych.
6. Pobieranie materiału porównawczego do badań fonoskopijnych.
7. Określanie źródeł i charakteru odgłosów towarzyszących zasadniczemu zapisowi.

TECHNICZNE BADANIA AUDIODOKUMENTÓW

1. Określanie autentyczności zapisu magnetofonowego.
2. Określanie parametrów techniczno-elektroakustycznych zapisu magnetofonowego.
3. Identyfikacja magnetofonów, mikrofonów, środków transmisji, taśm magnetofonowych i innych nośników.
4. Korekcja nagrań w celu poprawy wyrazistości i zrozumiałości utrwalonego sygnału mowy.

BADANIA ODSŁUCHOWE AUDIODOKUMENTÓW

1. Odsłuch i spisanie treści audiodokumentów.
2. Pobieranie materiału porównawczego.
3. Badania pomocnicze.

WARIOGRAFIA

1. Wstępna weryfikacja osób podejrzanych o związek z określonym przestępstwem (zdarzeniem) oraz osób mogących posiadać wiedzę o sprawcach przestępstwa.
2. Ustalenie wiedzy badanej osoby o czynie (realiach zdarzenia).
3. Sprawdzenie alibi.
4. Rozpoznawanie osób lub rzeczy.
5. Weryfikacja wyjaśnień podejrzanego lub zeznań świadka,
6. Ustalenie miejsca ukrycia rzeczy, uprowadzonej osoby, zwłok.

1.2. Przykładowe pytania

BADANIA PISMA RĘCZNEGO I PODPISÓW

1. Czy zakwestionowany tekst nakreśliła któraś z osób, których wzory pisma przedstawiono do badań jako materiał porównawczy?
2. Czy cały tekst spornego dokumentu nakreśliła jedna osoba?
3. Czy wszystkie rękopisy dowodowe nakreśliła jedna osoba?
4. Czy zakwestionowany podpis zawiera cechy, które świadczą o jego sfałszowaniu?
5. Czy zakwestionowany podpis jest autentycznym podpisem osoby, której podpisy porównawcze przedstawiono do badań, czy też został podrobiony?
6. Czy wszystkie zakwestionowane podpisy nakreśliła jedna osoba?
7. Czy zakwestionowany podpis sporządziła któraś z osób, których wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań?

BADANIA PISMA MASZYNOWEGO

1. Na jakiej maszynie (typ, model, marka) sporządzono zabezpieczony maszynopis?
2. Czy zakwestionowany maszynopis sporządzono na którejś z maszyn, których wzory pism przedstawiono jako materiał porównawczy?
3. Czy zabezpieczone maszynopisy zostały sporządzone na tej samej maszynie?
4. Czy cały tekst maszynopisu sporządzono na jednej maszynie?
5. Czy cały tekst napisany został w jednym ciągu, bez wykręcania papieru z wałka maszyny?
6. Czy jest to tekst maszynowy, czy wykonany w inny sposób?

BADANIA ODBITEK PIECZĘCI, PIECZĄTEK I STEMPLI

1. Czy dowodowa odbitka pieczęci lub stempla została sfałszowana, jeżeli tak, to jaką techniką?
2. Czy dowodowa odbitka (odcisk) pieczęci (pieczętka, stempla, datownika, numeratora) odbito tą pieczęcią, której odbitki porównawcze przedstawiono do badań?

ODCZYTYWANIE TEKSTÓW WYWABIONYCH, ZALANYCH, ZAMAZANYCH, SPALONYCH

1. Czy zapisy, które znajdują się na zakwestionowanym dokumencie (świadczenie, dyplom, prawo jazdy) są pierwopisami, czy też nakreślone zostały po usunięciu treści pierwotnej?
2. Jakiego było brzmienie pierwopisów usuniętych z zakwestionowanego dokumentu?
3. Jaki był pierwotny zapis (wygląd) w miejscach przerobienia dokumentu?
4. Jaką treść zalano (zamazano) na zakwestionowanym dokumencie?
5. Jaka treść znajdowała się na spalonym dokumencie, który zabezpieczono do badań?
6. Proszę o ujawnienie wyblakłych fragmentów listu pisanego odręcznie, zaczynającego się od wyrazu „...”.
7. Jaką metodą posłużył się sprawca przy wywabianiu napisu na dostarczonym materiale dowodowym?
8. Jaka treść znajduje się na wywabionym dokumencie?

BADANIA AUTENTYCZNOŚCI DOKUMENTÓW PUBLICZNYCH

1. Czy zakwestionowany dokument został podrobiony?
2. Czy zakwestionowany dokument został przerobiony?

BADANIA TECHNICZNE DOKUMENTÓW

1. Jaką techniką został wykonany zabezpieczony dokument?
2. Na jakim urządzeniu wykonano zabezpieczony dokument?
3. Czy zabezpieczony dokument został wykonany na urządzeniu przedstawionym do badań (bądź z którego materiału porównawczy przedstawiono do badań)?
4. Czy istnieje możliwość identyfikacji urządzenia powielającego (kopiującego) na podstawie nadesłanych dokumentów?
5. Jaka jest kolejność powstania nałożonych na siebie linii pisma (podpisów, pieczętek itp.)?
6. Czy cały zakwestionowany dokument sporządzony został jednym środkiem piszącym lub urządzeniem drukującym?
7. Czy na podstawie zakwestionowanej odbitki można zidentyfikować formę (matrycę) drukarską?
8. Czy na podstawie przesłanej do badań odbitki drukarskiej można zidentyfikować maszynę składającą (linotyp, monotyp i monofoto)?
9. Czy na zabezpieczonym dokumencie występują ślady pisma wgłębionego, jeżeli tak, to jaka jest treść pisma?

BADANIA KART PŁATNICZYCH

1. Czy zakwestionowana karta płatnicza została podrobiona?
2. Czy zakwestionowana karta płatnicza została przerobiona?
3. Czy zabezpieczona karta płatnicza jest nieuszkodzona i czy są na niej ślady przerabiania?
4. Czy podpis na pasku do podpisu na karcie płatniczej nadesłanej do badań był przerabiany?
5. Czy zakwestionowany podpis na pasku do podpisu jest autentycznym podpisem tej osoby, której podpisy porównawcze przedstawiono do badań?

BADANIA FONOSKOPIJNE

1. Czy zabezpieczony audiodokument (np. zapis magnetofonowy) jest autentyczny czy sfałszowany, jeżeli sfałszowany, to jaką metodą i w której części?
2. Czy zarejestrowana mowa (inne dźwięki) pochodzi od przedstawionej osoby bądź od której przedstawiono materiał porównawczy w postaci nagrań?
3. Ile osób brało udział w utrwalonej rozmowie?
4. Jaki był stan emocjonalny rozmówców i w jakich okolicznościach rozmowa była prowadzona?
5. Jaka jest treść wypowiedzi (w nagraniu intensywnie zakłóconym)?
6. Czy zarejestrowane dźwięki na materiale dowodowym zostały utrwalone przy użyciu przedstawionego do badań urządzenia (np. magnetofonu, mikrofonu) zabezpieczonego jako materiał porównawczy?
7. Czy na taśmie magnetofonowej (magnetowidowej) została zarejestrowana cała rozmowa, czy tylko fragmenty rozmowy, wypowiedzi lub zdań?

BADANIA WARIOGRAFICZNE

Czy osoba badana (*Jan Kowalski*) posiada wiedzę co do realiów zdarzenia (*zabójstwa Franciszka Dolasa w Pile przy ul. Bydgoskiej 23 w dniu 22.08.2008 r.*)?

2. Techniki wizualne i komputerowe

2.1. Zakres badań

FOTOGRAFIA

1. Wykonywanie fotografii czarno-białych i barwnych, także w promieniowaniu niewidzialnym, techniką makrofotografii i fotografii mikroskopowej.
2. Wykonywanie dokumentacji magnetowidowej.
3. Ujawnianie metodami fotograficznymi i innymi znaków nieczytelnych (zalaných, zamazanych, usuniętych chemicznie lub mechanicznie).
4. Określanie techniki fotograficznej, przy zastosowaniu której zostały wykonane zdjęcia.
5. Określanie sprawności aparatury fotograficznej.
6. Określanie techniki i sposobu obróbki materiałów fotograficznych.
7. Określanie, czy zdjęcia fotograficzne są reprodukcją (kopia) danego oryginału.
8. Określanie systemu i standardu zapisu na taśmie wizyjnej.
9. Dokonywanie opisu obrazu i nie zakłóconych treści dźwiękowych zarejestrowanych na taśmie wizyjnej oraz porównywanie zgodności treściowych obrazu i dźwięku.
10. Wstępne opracowywanie ekspertyz z zakresu badań fototechnicznych oraz identyfikacji osób, zwłok i przedmiotów na podstawie zdjęć, bez dokonywania zmian w materiale dowodowym i porównawczym.

FOTOTECHNIKA

1. Identyfikacja aparatury fotograficznej i filmowej na podstawie zdjęć (negatywu i pozytywu).
2. Identyfikacja pomocniczego sprzętu fotograficznego na podstawie zdjęć.
3. Określanie autentyczności zdjęć i metody fotomontażu.
4. Identyfikacja obiektów odzwierciedlonych na zdjęciach.

5. Określanie rodzaju materiałów fotograficznych (negatywowych, pozytywowych, odwracalnych).
6. Określanie wymiarów obiektów i odległości między nimi na podstawie zdjęć.
7. Ustalanie miejsca, z którego były wykonywane zdjęcia fotograficzne.

IDENTYFIKACJA TAŚM I APARATURY WIDEO

1. Identyfikacja aparatury wideo na podstawie zapisu na taśmie wizyjnej.
2. Ocena sprawności technicznej aparatury wideo.
3. Ocena poprawności sporządzonego zapisu wideo.
4. Badanie zapisów na taśmie wizyjnej w celu określenia jakości zapisanego sygnału, miejsc i metody montażu, autentyczności, producenta itp.
5. Dokonywanie odczytu obrazu i nie zakłóconego dźwięku z taśmy wizyjnej.

ODTWARZANIE WYGLĄDU ZEWNĘTRZNEGO OSÓB I PRZEDMIOTÓW

1. Wykonywanie portretów osób na podstawie opisu słownego metodą: rysunkową, kompozycyjną, mieszaną, syntezy komputerowej.
2. Odtwarzanie wyglądu przedmiotów na podstawie opisu słownego.
3. Odtwarzanie wyglądu przyżyciowego osób na podstawie zdjęć twarzy (retusz twarzy, uzupełnienie niewidocznych elementów itp.).
4. Analiza zdjęć fotograficznych z fotopułapki pod kątem poprawnego pobrania materiału porównawczego.

2.2. Przykładowe pytania

BADANIA IDENTYFIKACYJNE APARATURY FOTOGRAFICZNEJ, FILMOWEJ I TELEWIZYJNEJ

1. Czy zakwestionowany film naświetlono zabezpieczonym aparatem fotograficznym lub kamerą filmową czy telewizyjną, przemysłową itp.?
2. Czy zniszczona, nadpalona kamera fotograficzna, filmowa, telewizyjna, przemysłowa nadaje się do identyfikacji?
3. Czy dowodowa kamera (fotograficzna, filmowa, telewizyjna, przemysłowa) jest sprawna?

BADANIA IDENTYFIKACYJNE OSÓB I RZECZY NA PODSTAWIE ICH OBRAZU FOTOGRAFICZNEGO, FILMOWEGO LUB MAGNETOWIDOWEGO

1. Czy zakwestionowane zdjęcie jest oryginalne czy retuszowane?
2. Czy można zidentyfikować przedmiot utrwalony na zdjęciu (filmie lub taśmie)?
3. Czy na kilku zdjęciach utrwalone są te same przedmioty lub osoby?
4. Czy można zidentyfikować osoby utrwalone na zdjęciu, filmie, taśmie?

BADANIA IDENTYFIKACYJNE MATERIAŁÓW FOTOGRAFICZNYCH, FILMOWYCH, TELEWIZYJNYCH

1. Czy zabezpieczony film naświetlono zabezpieczonym aparatem fotograficznym?
2. Czy zabezpieczony film naświetlono zabezpieczoną kamerą?
3. Czy zakwestionowany materiał jest taśmą fotograficzną czy filmową?
4. Czy szczątki dowodowego materiału stanowiły materiał fotograficzny czy filmowy?

BADANIA ZDJĘĆ FOTOGRAFICZNYCH I FILMOWYCH

1. Czy zabezpieczone zdjęcia pozytywowe wykonano przy użyciu zabezpieczonej maskownicy fotograficznej?
2. Czy zakwestionowane zdjęcia fotograficzne są reprodukcją (kopia) danego oryginału?
3. Czy zabezpieczone zdjęcia pozytywowe obcinano zabezpieczoną obcinarką fotograficzną?
4. Czy negatywowy film barwny marki ..., będący własnością ... został naświetlony aparatem fotograficznym marki ... nr fabr ..., zabezpieczonym podczas przeszukania mieszkania ...?
5. Czy załączone do badań odbitki fotograficzne zostały naświetlone przy użyciu powiększalnika fotograficznego marki ... nr fabr. ..., będącego własnością ...?
6. Czy zabezpieczone do badań odbitki fotograficzne przedstawiające ... noszą ślady fotomontażu?

BADANIA IDENTYFIKACYJNE CZŁOWIEKA NA PODSTAWIE CZASZKI CZY SZKIELETU

1. Czy przesłaną fotografię można zidentyfikować z przesłaną zniekształconą czaszką?
2. Czy można zrekonstruować wygląd człowieka na podstawie przesłanej czaszki (szkieletu)?

ODTWORZENIE WYGLĄDU OSÓB I RZECZY NA PODSTAWIE OPISU SŁOWNEGO

1. Czy na podstawie przesłanego szczegółowego opisu można zrekonstruować osobę, przedmiot?
2. Czy na podstawie szczegółowego opisu można sporządzić portret pamięciowy?
3. Czy na podstawie zeznań ... można sporządzić portret pamięciowy?
4. Czy na podstawie opisu można odtworzyć obraz skradzionej biżuterii?

BADANIA IDENTYFIKACYJNE SPRZĘTU KOMPUTEROWEGO

1. Czy zabezpieczone urządzenia są elementami systemu komputerowego i czy są sprawne technicznie?
2. Czy urządzenia lub nośniki zawierają informacje wskazujące o ich użyciu do celów przestępczych?
3. Czy można określić konfigurację sprzętową i programową zabezpieczonych urządzeń komputerowych?

BADANIA ZAWARTOŚCI KOMPUTEROWYCH NOŚNIKÓW DANYCH I INNYCH DOKUMENTÓW ELEKTRONICZNYCH

1. Czy urządzenia lub nośniki zawierają informacje wskazujące o ich użyciu do celów przestępczych?
2. Czy w zabezpieczonym programie występują nośniki oprogramowania służące do fałszerstw?
3. Czy zabezpieczone kasyety elektroniczne są fałszyfikatami?
4. Czy zabezpieczony program jest programem z wirusem?

3. Mechanoskopia i wypadki drogowe

3.1. Zakres badań

MECHANOSKOPIA

1. Identyfikacja narzędzi i innych przedmiotów na podstawie pozostawionych przez nie śladów w czasie mechanicznego działania.
2. Określanie kierunku i zwrotu siły oraz sposobu stłuczenia lub uszkodzenia szyb.
3. Określanie, czy przedmioty lub ich części stanowiły przed rozdzieleniem bezpośrednie całości lub też, czy pochodziły z tej samej produkcji (serii).
4. Badania plomb i plombownic.
5. Badania identyfikacyjne znaczników, cechowników i numeratorów.
6. Badania mechanicznych urządzeń zamykających.
7. Badania mechanoskopijne monet i wyrobów jubilerskich.
8. Określanie sposobu mechanicznego uszkodzenia przedmiotów.
9. Badania autentyczności numerów identyfikacyjnych naniesionych na podłożu z metalu, drewna, tworzywa sztucznego, szkła itd.
10. Identyfikacja maszyn (matryc i głowic) do produkcji płyt CD.

ODONTOSKOPIA

Identyfikacja osób na podstawie śladów zębów.

BADANIA WYPADKÓW DROGOWYCH

1. Rekonstrukcja wypadków drogowych na podstawie:
 - a) akt sprawy,
 - b) śladów na obuwiu i odzieży,
 - c) uszkodzeń pojazdów i ich elementów.
2. Ocena stanu technicznego pojazdu.
3. Badania elementów pojazdów mających związek z wypadkiem (opon, pasów bezpieczeństwa, tachografów itp.).
4. Określanie marki lub rodzaju pojazdu na podstawie jego elementów znalezionych na miejscu zdarzenia.
5. Badania śladów środków transportu (opon, kół, płóz, gąsienic itp.).
6. Określanie wymiarów obiektów i odległości między nimi na podstawie fotografii miejsca wypadku drogowego (ofiar, przedmiotów, urządzeń, budowli itp.).
7. Badania autentyczności numerów identyfikacyjnych pojazdów.

3.2. Przykładowe pytania

BADANIA IDENTYFIKACYJNE RÓŻNYCH NARZĘDZI

1. Czy ślady mechanoskopijne, znajdujące się na przedmiocie zabezpieczonym na miejscu zdarzenia, nadają się do identyfikacji, jeżeli tak, to od jakiego rodzaju narzędzia pochodzą?
2. Czy ślady np. w postaci wgnieceń, zarysowań, nacięć, przecięć, skrawań, znajdujące się na przedmiocie (np. kłódce, kasecie, fragmencie ościeżnicy drzwiowej) zabezpieczonym

- na miejscu zdarzenia, pochodzą od narzędzia (np. łomu, nożyc przegubowych, siekiery, śrubokręta, wiertła) zabezpieczonego jako materiał porównawczy?
3. Czy otwory znajdujące się na dokumencie zabezpieczonym na miejscu zdarzenia, pochodzą od dziurkacza biurowego zabezpieczonego jako materiał porównawczy?
 4. Czy na powierzchniach zszywek metalowych, którymi zszyto dokument zabezpieczony na miejscu zdarzenia, znajdują się ślady pochodzące od zszywacza zabezpieczonego jako materiał porównawczy?
 5. Czy brzegi (krawędzie) papieru, książki lub innego dokumentu zabezpieczonego na miejscu zdarzenia, wykazują ślady cięcia pochodzące od gilotyny lub obcinarki zabezpieczonej jako materiał porównawczy?
 6. Czy metalowa obudowa przedmiotu (np. licznika pojazdu samochodowego) wykazuje ślady „otwierania” pochodzące od narzędzia zabezpieczonego jako materiał porównawczy?
 7. Czy ślady mechanoskopijne na zabezpieczonych prętach z kraty metalowej, pochodzą od podnośnika (lewarka) zabezpieczonego jako materiał porównawczy?
 8. Czy ślady na wiórach drewnianych zabezpieczonych na miejscu zdarzenia, pochodzą od wiertła ślimakowego zabezpieczonego jako materiał porównawczy?
 9. Czy ślady cięcia, znajdujące się na zabezpieczonym fragmencie gumowego pasa transmisyjnego, pochodzą od noża zabezpieczonego jako materiał porównawczy?
 10. Czy ślady mechanoskopijne umiejscowione na kościach czaszki denata X, zabezpieczonej w czasie sekcji zwłok, pochodzą od siekiery zabezpieczonej jako materiał porównawczy?
 11. Czy ślady w postaci wgnieceń, ześlizgów, umiejscowione na śrubie zabezpieczonej na miejscu zdarzenia, pochodzą od klucza maszynowego zabezpieczonego jako materiał porównawczy?
 12. Czy gwint znajdujący się na metalowej rurce zabezpieczonej na miejscu zdarzenia został nacięty narzynką zabezpieczoną jako materiał porównawczy?
 13. Czy zabezpieczone gniazdo elektryczne wykazuje cechy świadczące o jego użytkowaniu?
 14. Czy zabezpieczony przedmiot został odlany w formie zabezpieczonej jako materiał porównawczy?

BADANIA URZĄDZEŃ ZAMYKAJĄCYCH

1. Czy na wewnętrznych częściach zamka (kłódki, kasety itp.) znajdują się ślady mechanoskopijne świadczące o otwieraniu tego urządzenia nieoryginalnym kluczem lub innym narzędziem?
2. Czy na wewnętrznych częściach zamka (kłódki, kasety itp.) znajdują się ślady mechanoskopijne, które pochodzą od zakwestionowanego (zabezpieczonego) klucza, wytrycha itp., przedstawionego jako materiał porównawczy?
3. Czy zabezpieczone urządzenie zamykające (zamek, kłódka, kaseta) jest technicznie sprawne i nadaje się do otwierania i zamykania?

BADANIA PLOMB

1. Czy plomba (ołowiana, aluminiowa, plastikowa) zabezpieczona na miejscu zdarzenia, została odcisnięta tą samą plombownicą, którą zaciśnięto plomby zabezpieczone jako materiał porównawczy?
2. Czy oprócz odcisków tej samej plombownicy, którą zaciśnięto plomby zabezpieczone jako materiał porównawczy, znajdują się na plombie dowodowej odciski innej plombownicy, jeżeli tak, to z jakimi znakami?
3. Czy plomba zabezpieczona na miejscu zdarzenia została zaciśnięta narzędziem (np. szczypcami uniwersalnymi) zabezpieczonym jako materiał porównawczy?

4. Czy na wewnętrznych powierzchniach plomby zabezpieczonej na miejscu zdarzenia, występują ślady mechanoskopijne świadczące o jej podważaniu, rozcinaniu, wyjmowaniu drutu (sznurka, żyłki nylonowej) i powtórny zaciskaniu?
5. Czy drut (sznurek), na którym zaciśnięto plombę zabezpieczoną na miejscu zdarzenia, w miejscu przebiegu przez korpus plomby jest jednolity czy rozdzielony?

BADANIA NUMERATORÓW, ZNACZNIKÓW

1. Czy numer wybity na przedmiocie (np. na silniku, nadwoziu pojazdu samochodowego, maszynie do pisania, obiektywie aparatu fotograficznego, obudowie zegarka), zabezpieczonym na miejscu zdarzenia, pochodzi od liczników zabezpieczonych jako materiał porównawczy?
2. Czy znaki i cechy probiercze znajdujące się na zabezpieczonych wyrobach jubilerskich (np. obrączkach, pierścionkach, broszkach, kolczykach) pochodzą od znaczników zabezpieczonych jako materiał porównawczy?
3. Czy odcisk drewna, z którego krążek zabezpieczono na miejscu przeszukania komórki podejrzanego, wykonano cechówką zabezpieczoną u leśniczego jako materiał porównawczy?

BADANIA ROZBITYCH SZYB OKIENNYCH

1. Czy szybę zabezpieczoną na miejscu zdarzenia stłuczono działając na tafłę szklaną od strony zewnętrznej czy od strony wewnętrznej?
2. Czy szybę zabezpieczoną na miejscu zdarzenia stłuczono przez wybitcie w niej jednego otworu czy większej ich liczby?
3. W którym miejscu szyby, z której kawałki zabezpieczono do badań na miejscu zdarzenia, znajduje się „centrum uderzenia” w tafłę szklaną?

BADANIA „NA CAŁOŚĆ”

1. Czy odłamki (odpryski) przedmiotu zabezpieczonego na miejscu zdarzenia (np. szkła, lakieru, narzędzia), stanowiły przed oddzieleniem jedną całość z przedmiotem zabezpieczonym jako materiał porównawczy (np. z reflektorem pojazdu samochodowego, powłoką lakierowaną pojazdu, narzędziem posiadającym ubytek)?
2. Czy kawałek przedmiotu (np. drutu, przewodu elektrycznego, tkaniny, papieru, skóry, drewna) zabezpieczony na miejscu zdarzenia, stanowił przed rozdzieleniem (oddzieleniem) jedną całość z przedmiotem (drutem, przewodem elektrycznym, tkaniną, papierem, skórą, kawałkiem drewna) zabezpieczonym jako materiał porównawczy?
3. Czy wśród zabezpieczonych opiłków (wiórów) metalowych znajdują się odłamki (odpryski) pochodzące od piłki do metalu (wiertła itp.), jeżeli tak, to czy pochodzą od zabezpieczonego narzędzia skrawającego przedstawionego jako materiał porównawczy?

BADANIA TECHNICZNYCH SPOSOBÓW ROZDZIELENIA (USZKODZENIA) RÓŻNYCH PRZEDMIOTÓW I PODŁOŻY

1. Czy zabezpieczony przedmiot stanowiący całość, był uprzednio rozdzielony, jeżeli tak, to z jakich części się składa?
2. Czy rozdzielenie przedmiotu (np. drutu, ubrania, sznurka) zabezpieczonego na miejscu zdarzenia, nastąpiło w wyniku przecięcia (rozcięcia) ostrym narzędziem, czy też wskutek jego przerwania, rozerwania, rozdarcia itp.?

BADANIA FALSYFIKATÓW MONET OBIEGOWYCH I PAMIĄTKOWYCH

1. Czy zabezpieczone monety zostały wykonane za pomocą matryc, narzędzi, przyrządów itp. zabezpieczonych jako materiał porównawczy?
2. Czy zabezpieczone monety posiadają cechy wskazujące na ich wykonanie jedną matrycą?
3. Czy fałszyfikaty monet przekazane do badań do Skarbcza Emisyjnego NBP wykonano tą samą metodą, co monety zabezpieczone u podejrzanego jako materiał porównawczy?

BADANIA PORÓWNAWCZE ŚLADÓW NARZĘDZI Z RÓŻNYCH MIEJSC ZDARZEŃ

1. Czy ślady znajdujące się na przedmiocie zabezpieczonym na miejscu zdarzenia X pochodzą od jednego i tego samego narzędzia, co ślady znajdujące się na miejscu zdarzenia Y, Z itp.?
2. Od jakiego rodzaju narzędzia pochodzą ślady na przedmiotach zabezpieczonych na miejscach zdarzeń X, Y, Z?

BADANIA PORÓWNAWCZE ŚLADÓW Z WYKORZYSTANIEM ZBIORÓW

1. Czy zabezpieczone narzędzie (np. przyrząd do łamania wkładek bębnekowych zamków, matryca, znacznik probierczy) było poprzednio użyte na miejscu innych przestępstw, z których ślady znajdują się w zbiorach, jeżeli tak, to kiedy i gdzie?
2. Czy narzędzie (np. przyrząd do łamania wkładek bębnekowych zamków, matryca, znacznik probierczy), które pozostawiło ślady na zabezpieczonym przedmiocie (np. na kasie ogniotrwałej, wkładce bębna zamka, monecie, wyrobie jubilerskim) było poprzednio użyte do wykonania śladów na podobnych przedmiotach znajdujących się w zbiorach, jeżeli tak, to kiedy i gdzie?
3. Czy narzędzia znajdujące się w zbiorach były użyte do wykonania śladów znajdujących się na przedmiotach zabezpieczonych na miejscu zdarzenia?

BADANIA ŚLADÓW ZĘBÓW

1. Czy ślady znajdujące się na zabezpieczonym materiale dowodowym (np. czekoladzie, serze, owocach, skórze) pochodzą od zębów człowieka, czy zwierzęcia?
2. Czy ślady znajdujące się na zabezpieczonym materiale dowodowym pochodzą od zębów jednej i tej samej osoby (zwierzęcia)?
3. Czy ślady znajdujące się na zabezpieczonym materiale dowodowym pochodzą od zębów osoby (zwierzęcia, np. psa, konia), od której pobrano materiał porównawczy?

REKONSTRUKCJA CZASOWO-PRZESTRZENNA WYPADKU DROGOWEGO, USTALANIE JEGO PRZYCZYN I IDENTYFIKACJA POJAZDÓW

1. Jakie było usytuowanie pojazdów bezpośrednio przed wypadkiem?
2. Jakie było usytuowanie pieszego i pojazdu bezpośrednio przed wypadkiem?
3. Jaki był tor ruchu i przebieg hamowania pojazdów?
4. Czy manewry wykonane przez kierowcę były w określonej sytuacji bezpieczne?
5. Jakie były możliwości uniknięcia wypadku?
6. Jaka była przyczyna uszkodzenia ogumienia pojazdu uczestniczącego w wypadku?
7. Czy uszkodzenie ogumienia nastąpiło przed, w trakcie czy po wypadku?
8. Czy uszkodzone elementy pojazdu, oddzielone w czasie wypadku (kawałki szkła, klosze lamp itp.) pochodziły od samochodu uczestniczącego w wypadku?
9. Od jakiego pojazdu (marka, typ) lub grupy pojazdów pochodzą oddzielone części samochodu?
10. Czy numery nadwozia i silnika pojazdu są wykonane fabrycznie?

4. Badania broni i balistyka

4.1. Zakres badań

1. Ustalanie rodzaju, kalibru, wzoru (modelu) broni palnej i amunicji oraz określanie ich stanu technicznego.
2. Identyfikacja łusek i pocisków.
3. Analiza zjawisk towarzyszących strzałowi.
4. Analiza uszkodzeń postrzałowych odzieży.
5. Badania z zakresu balistyki zewnętrznej.
6. Identyfikacja broni palnej na podstawie odstrzelonych łusek lub pocisków.
7. Badania urządzeń miotających produkcji przemysłowej i samodiałowej oraz amunicji do nich.
8. Badania wyrobów i sprzętu w zakresie ich odporności na penetrację pociskiem miotanym.

4.2. Przykładowe pytania

BADANIA BRONI PALNEJ

1. Czy zakwestionowany egzemplarz broni jest bronią palną oraz czy jest sprawny i przydatny do strzelania amunicją bojową?
2. Czy zabezpieczona broń jest bronią utraconą, a jeżeli tak, to kiedy była utracona i przez kogo?
3. Czy zabezpieczona broń była już wykorzystana przy dokonaniu innych przestępstw, jeżeli tak, to gdzie i kiedy?
4. Czy w zabezpieczonej broni przesłanej do badań były dokonane przeróbki, jeżeli tak, to jakie i w jaki sposób?
5. Do jakiego rodzaju, typu i wzoru należy zabezpieczona broń?
6. Czy możliwy jest strzał z zabezpieczonej broni bez nacisku na język spustowy w określonych warunkach?
7. Co spowodowało rozerwanie lufy zabezpieczonej broni?
8. Od jakiego rodzaju broni pochodzi zabezpieczona część (magazynek, lufa, zamek)?
9. Czy zabezpieczony tłumik może być użyty w broni przesłanej do badań i czy był używany?
10. Czy przesłany tłumik jest wyrobem fabrycznym czy samodiałowym?
11. Czy można strzelać z zakwestionowanego egzemplarza broni (np. broń samodiałowa)?
12. Czy zabezpieczona część broni pochodzi z egzemplarza broni stanowiącej materiał porównawczy?

BADANIA AMUNICJI I JEJ CZĘŚCI SKŁADOWYCH

1. Czy zabezpieczone naboje są technicznie sprawne i czy nadają się do strzelania z broni palnej?
2. Do jakiego typu i wzoru należą oraz jakiego kalibru są zabezpieczone naboje?
3. Czy zabezpieczona łuska (pocisk) została odstrzelona z egzemplarza broni, który był już użyty na innym miejscu zdarzenia?
4. Czy zabezpieczona łuska została odstrzelona z egzemplarza broni zarejestrowanej jako utracona?
5. Z jakiego rodzaju, typu i wzoru broni została odstrzelona zabezpieczona łuska (pocisk)?
6. Czy łuski (pociski) zostały odstrzelone z broni zabezpieczonej jako materiał porównawczy?

7. Czy wszystkie łuski (pociski) zabezpieczone na miejscu zdarzenia odstrzelono z jednego egzemplarza broni, jeżeli tak, to czy z broni zabezpieczonej jako materiał porównawczy?
8. Od jakiego typu i wzoru naboju pochodzi zabezpieczona łuska (pocisk)?
9. Czy zabezpieczony kawałek metalu jest zdeformowanym pociskiem lub częścią pocisku, jeżeli tak, to od jakiego typu, kalibru i wzoru naboju pochodzi?
10. Jaka jest przyczyna deformacji dostarczonego pocisku?
11. Czy zabezpieczony przedmiot jest wystrzeloną przybitką, zatyczką lub elementem naboju?
12. Z broni jakiego kalibru został wystrzelony dany element?

BADANIA PRZESTRZELIN I ZJAWISK TOWARZYSZĄCYCH STRZAŁOWI

1. Czy uszkodzenie znajdujące się na zabezpieczonym przedmiocie (np. odzieży) zostało spowodowane bronią palną (czy są to uszkodzenia postrzałowe), jeżeli tak, to jakiego rodzaju ładunkiem rażącym?
2. Z jakiej odległości oddano strzał do zabezpieczonego przedmiotu?
3. Jaki jest kierunek kanału postrzałowego w zabezpieczonym przedmiocie, oraz która strona jest wlotem, a która wylotem?
4. Ilość pociskami zostało spowodowane uszkodzenie w zabezpieczonym przedmiocie?
5. W jakiej kolejności nastąpiły uszkodzenia w zabezpieczonym przedmiocie (np. szybie), który z otworów powstał pierwszy?
6. Jakie było wzajemne położenie broni i przeszkody w chwili strzału?
7. Jaka była energia minimalna pocisku w chwili uderzenia w przeszkodę?

BADANIA ŚLADÓW BRONI PALNEJ W MATERIALE BIOLOGICZNYM

1. Czy na dołączonych do badań dowodach (wycinkach odzieży, skóry itp.) znajdują się uszkodzenia postrzałowe?
2. Gdzie znajduje się wlot i wylot pocisku?
3. Czy ślady są spowodowane jednym pociskiem?
4. Jaka jest odległość, z której oddano strzał lub strzały?
5. Z jakiej broni mógł paść strzał?
6. Który strzał był strzałem śmiertelnym?

5. Chemia

5.1. Zakres badań

KLASYCZNE BADANIA CHEMICZNE

1. Identyfikacja i określanie właściwości fizykochemicznych materiałów i towarów w postaci:
 - a) włókien i wyrobów włókienniczych,
 - b) wyrobów lakierniczych,
 - c) tworzyw sztucznych i gum,
 - d) metali i ich stopów,
 - e) szkła i ceramiki,
 - f) wyrobów alkoholowych,
 - g) mineralnych środków smarnych i tłuszczów,

- h) materiałów wybuchowych,
 - i) klejów,
 - j) chemicznych środków znakujących,
 - k) środków odurzających i psychotropowych,
 - l) innych substancji pochodzenia naturalnego i sztucznego.
2. Identyfikacja i określanie właściwości fizykochemicznych śladów występujących w związku z następującymi zdarzeniami:
 - a) pożarami,
 - b) wybuchami,
 - c) zatruciami (nie dotyczy badań toksykologicznych),
 - d) fałszerstwami i uszkodzeniami dokumentów,
 - e) użyciem broni,
 - f) innymi (katastrofami, awariami, wypadkami drogowymi itd.).
 3. Badania fizykochemiczne śladów niespecyficznych dla określonych materiałów, towarów i zdarzeń (mikroślady, gleba, krew zawierająca alkohol etylowy).

BADANIA ALKOHOLU WE KRWI

Jakościowe i ilościowe określanie we krwi zawartości alkoholu etylowego oraz innych lotnych związków organicznych metodą chromatografii gazowej.

CHEMICZNE BADANIA ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH I SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH

1. Identyfikacja i ilościowe oznaczanie środków odurzających i psychotropowych pochodzenia naturalnego i syntetycznego metodami: testów barwnych, TLC i metodami instrumentalnymi (GC, FTIR, GC/MS, HPLC, LC/MS, LC/MS/MS, GC/FT/FR).
2. Identyfikacja i ilościowe oznaczanie środków odurzających i psychotropowych oraz ich metabolitów w płynach ustrojowych (metody jak wyżej).
3. Profilowanie środków odurzających.

BADANIA URZĄDZEŃ I MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH

1. Określanie rodzaju wybuchu.
2. Badania urządzeń i materiałów wybuchowych:
 - a) określanie konstrukcji sprawności urządzeń wybuchowych,
 - b) określanie właściwości materiałów wybuchowych,
 - c) ocena zagrożenia wybuchem i jego możliwych skutków.
3. Identyfikacja materiałów wybuchowych przed i po wybuchu.
4. Określanie odporności mechanicznej i termicznej przedmiotów i urządzeń zabezpieczających przed wybuchem oraz jego skutkami.

5.2. Przykładowe pytania

BADANIA MATERIAŁÓW WŁÓKIENNICZYCH

1. Czy materiały włókiennicze (nici, włókna, skrawki tkanin itp.) znalezione na miejscu zdarzenia, odpowiadają materiałom, które zakwestionowano u podejrzanego?
2. Czy wyroby włókiennicze i inne materiały zakwestionowane u podejrzanego o kradzież, odpowiadają materiałom, których próbki przedstawiają poszkodowani?

3. Czy materiały użyte do opakowania i do ukrycia dowodów rzeczowych (nitki, tkaniny), odpowiadają materiałom zakwestionowanym u podejrzanych?
4. Czy w materiale zabezpieczonym na miejscu zabójstwa, który zebrano np. na folię daktyloskopijną z ciała denata (lub z przedmiotów w jego otoczeniu) znajdują się mikroślady włókien?
5. Czy w materiale zabezpieczonym na miejscu włamania (wyłamanego pręta, z krawędzi wybitej szyby itp.) znajdują się mikroślady włókien?
6. Czy na powierzchni samochodu „podejrzanego” o spowodowanie wypadku występują mikroślady włókien mogących pochodzić z odzieży ofiary wypadku?

BADANIA WYROBÓW LAKIERNICZYCH

1. Czy zabezpieczone na miejscu wypadku komunikacyjnego odpryski lakieru odpowiadają pod względem struktury i składu chemicznego próbkom lakieru, które pobrano z zakwestionowanego samochodu?
2. Czy na odzieży lub ciele ofiary wypadku komunikacyjnego występują mikroślady pochodzące z lakieru karoserii samochodu i czy nadają się one do badań porównawczych?

BADANIA POLIMERÓW, TWORZYW SZTUCZNYCH I GUM

Czy skład chemiczny zakwestionowanych próbek (polimerów, tworzyw sztucznych i gum) jest taki sam, jak skład chemiczny przesłanego materiału dowodowego?

BADANIA METALI I ICH STOPÓW

1. Czy opiłki występujące na narzędziach zakwestionowanych u podejrzanej osoby mogą pochodzić z kłódki przepiłowanej na miejscu włamania?
2. Czy opiłki znalezione na miejscu włamania mają taki sam skład chemiczny jak materiał, z którego wykonana jest przesłana kłódka (przy podejrzeniu o upozorowanie włamania)?
3. Czy skład chemiczny zakwestionowanych próbek metali jest taki sam, jak skład chemiczny fałszywych monet, biżuterii itp.?

BADANIA CZĄSTECZEK METALI I WYROBÓW METALOWYCH

Czy skład chemiczny zakwestionowanych próbek metali jest taki sam, jak skład chemiczny fałszywych monet, biżuterii, przepiłowanej kłódki itp.?

BADANIA SZKŁA, CERAMIKI I MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

1. Czy odpryski szkła zabezpieczone na miejscu wypadku komunikacyjnego odpowiadają szkłu z reflektora, lusterka czy szyby podejrzanego samochodu?
2. Czy na ubraniu osoby podejrzanej o włamanie „na szybę” występują odpryski szkła i czy odpowiadają one szkłu z wybitej szyby wystawowej?
3. Czy na odzieży ofiary wypadku komunikacyjnego występują mikroślady szkła, czy odpowiadają one szkłu z reflektora, lusterka lub szyby zakwestionowanego samochodu?

BADANIA WYROBÓW ALKOHOLOWYCH

1. Czy zabezpieczony płyn zawiera alkohol etylowy, a jeżeli tak, to o jakim stężeniu procentowym, z jakich surowców został sporządzony i czy jest to zacier, czy wino itp.?
2. Czy zabezpieczony płyn jest wyrobem alkoholowym produkcji prymitywnej (domowej), jaka jest zawartość alkoholu etylowego w tym płynie?

3. Czy zabezpieczony płyn jest alkoholem etylowym czy metylowym?
4. Czy zabezpieczony w butelce płyn jest alkoholem etylowym skażonym metylem?

BADANIA MINERALNYCH ŚRODKÓW SMARNYCH I TŁUSZCZÓW

1. Czy zabrudzenia lub zaplamienia na odzieży ofiary wypadku komunikacyjnego pochodzą od smaru lub oleju samochodowego?
2. Czy próbki mineralnych środków smarnych i tłuszczów pobrane do badań występują w materiale dowodowym?

BADANIA MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH I SUBSTANCJI PIROTECHNICZNYCH

1. Czy substancje zabezpieczone w naczyniach mogły reagować ze sobą powodując wybuch?
2. Czy zabezpieczony materiał dowodowy mógł być elektrycznym (elektronicznym) urządzeniem służącym do odpalenia pakietu wybuchowego, a jeżeli tak, to jaki był mechanizm jego działania?
3. Czy dowodowe urządzenie elektryczne (elektroniczne) jest wykonane fabrycznie, czy też samodzielnie i czy jest możliwe w oparciu o badania ustalenie jego wykonawcy bądź producenta?
4. Czy przesłany materiał stanowi mieszaninę wybuchową i z jakich składników się składa?
5. Jaki był mechanizm działania dowodowego urządzenia inicjującego odpalenie pakietu wybuchowego i jakie były jego parametry elektryczne?
6. Czy z zabezpieczonych odczynników można otrzymać substancje o właściwościach wybuchowych i w jakich warunkach możliwe jest ich zdetonowanie?
7. Czy zabezpieczona substancja jest materiałem wybuchowym, a jeżeli tak, to jakim?

BADANIA ŚLADÓW POWYBUCHOWYCH I POWYSTRZAŁOWYCH

1. Czy w zabezpieczonym materiale z miejsca wybuchu występują pozostałości materiałów wybuchowych (mieszanin pirotechnicznych, górniczych, wojskowych)?
2. Czy dowodowa przestrzelina zawiera mikroślady materiału dowodowego zabezpieczonego na miejscu zdarzenia?
3. Czy dowodowy materiał jest przestrzeliną, czy otworem powstałym w wyniku działania innych sił?

BADANIA KLEJU

1. Czy próbki kleju zakwestionowane u osoby podejrzanej odpowiadają klejowi, który występuje na dowodowym dokumencie (plakat, opakowanie, koperta itp.)?
2. Czy klej występujący na zabezpieczonych materiałach jest jednorodny (czy występuje jeden gatunek kleju, czy więcej gatunków)?

BADANIA CHEMICZNYCH ŚRODKÓW ZNAKUJĄCYCH

Czy zabezpieczony materiał dowodowy zawiera taki sam skład chemiczny środków znakujących, co materiał przesłany do badań?

BADANIA IDENTYFIKACYJNE ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH I PREKURSORÓW

1. Czy zabezpieczone materiały zawierają substancje odurzające (o właściwościach narkotycznych)?
2. Czy materiały te mogą służyć do produkcji w warunkach domowych (prymitywnych) substancji odurzających?
3. Czy zabezpieczone przedmioty były używane do produkcji środków odurzających?
4. Czy przesłany do badań susz roślinny zawiera środki odurzające, a jeśli tak, to jakie i o jakim stężeniu?
5. Czy zawartość zabezpieczonych strzykawek stanowią środki odurzające, a jeśli tak, to jakie?
6. Czy zabezpieczone substancje służyły lub mogą służyć do produkcji środków odurzających?
7. Czy zabezpieczone nasiona są nasionami roślin zawierających substancje odurzające?
8. Czy substancja w postaci ... zawiera alkaloidy odurzające?
9. Czy na podstawie (podanej ilości) substancji można określić ilość wyprodukowanych środków odurzających, jeśli tak, to jaka może być to ilość?
10. Czy zabezpieczone tabletki (w liczbie ... szt.) są środkiem psychotropowym, jeżeli tak, to jakim?
11. Czy sposób produkcji zawarty w treści protokołu z wyjaśnień podejrzanego umożliwia wyprodukowanie środka odurzającego, jeżeli tak, to jakiego?

BADANIA INNYCH SUBSTANCJI POCHODZENIA NATURALNEGO I SZTUCZNEGO

1. Czy zabezpieczona substancja jest pochodzenia naturalnego czy sztucznego? Jaka to jest substancja?
2. Czy zabezpieczona substancja ma taki sam skład chemiczny i fizyczny, co dostarczony materiał porównawczy?
3. Jakiego rodzaju zanieczyszczenia występują na odzieży, czy na podstawie ww. zanieczyszczeń można wysnuć wnioski dotyczące miejsca przebywania osoby, od której pochodzi odzież?

BADANIA SUBSTANCJI ŁATWOPALNYCH

1. Czy dana substancja jest substancją łatwopalną?
2. Czy substancja zabezpieczona w naczyniu mogła ulec samozapaleniu i w jakich warunkach mogło to nastąpić?
3. Czy w szmatach, pakulach, fragmentach desek, próbkach ziemi znajdują się pozostałości płynów łatwopalnych?
4. Czy substancje zabezpieczone w naczyniach mogły reagować ze sobą powodując wybuch lub zapalenie się materiałów palnych?

BADANIA GLEBY, MINERALÓW I SKAŁ

1. Czy plamy (substancje) widoczne na odzieży lub obuwiu osoby podejrzanego o dokonanie podpalenia, bądź wypadku itp. pochodzą od gleby, minerału, skały?
2. Czy skład fizyczny i chemiczny zabezpieczony na obuwiu podejrzanego jest taki sam, jak w materiale przesłanym do badań?
3. Jakiego rodzaju charakterystyczne zanieczyszczenia występują na odzieży zdjętej ze zwłok NN osobnika, czy są pochodzenia organicznego czy nieorganicznego?

BADANIA IDENTYFIKACYJNE I OKREŚLENIE WŁAŚCIWOŚCI ŚLADÓW WYSTĘPUJĄCYCH W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIAMI TYPU:

A. POŻARY

1. Czy płyn zabezpieczony na miejscu pożaru jest benzyną, naftą, olejem, acetonem, spirytusem lub innym płynem łatwopalnym? Czy można, w oparciu o przeprowadzone oględziny miejsca pożaru, określić przyczyny jego powstania?
2. Czy substancje zabezpieczone w naczyniu mogły reagować ze sobą powodując zapalenie się materiałów palnych takich jak: słoma, papier, szmaty itp.?
3. Czy substancja zabezpieczona w naczyniu mogła ulec samozapaleniu i w jakich warunkach mogło to nastąpić?
4. Czy w szmatach, fragmentach desek, próbkach ziemi znajdują się pozostałości płynów łatwopalnych?
5. Czy dowodowe fragmenty instalacji elektrycznej noszą ślady świadczące o zainicjowaniu pożaru?

B. WYBUCHY

1. Czy substancje zabezpieczone w naczyniach (pojemnikach) mogły reagować ze sobą powodując wybuch?
2. Czy w zabezpieczonym materiale z miejsca wybuchu występują pozostałości materiałów wybuchowych (mieszaniny pirotechniczne, wojskowe, górnicze)?
3. Czy z zabezpieczonych odczynników można otrzymać substancję o właściwościach wybuchowych i w jakich warunkach możliwe jest jej zdetonowanie?
4. Czy zabezpieczona substancja jest materiałem wybuchowym, a jeżeli tak, to jakim?
5. Czy zabezpieczony przedmiot jest zapalnikiem, a jeżeli tak, to jakiego rodzaju?
6. Czy w oparciu o prowadzone oględziny miejsca wybuchu można określić przyczyny jego powstania?
7. Czy w materiale dowodowym znajdują się ślady materiału wybuchowego, a jeżeli tak, to jakiego?
8. Czy zabezpieczone materiały pochodzą z samodiałowego pakietu wybuchowego, a jeżeli tak, to jakie są jego cechy kryminalistyczne?
9. Czy zabezpieczony materiał dowodowy mógł być elektrycznym (elektronicznym) urządzeniem służącym do odpalenia pakietu wybuchowego, a jeżeli tak, to jaki był mechanizm jego działania?

C. ZATRUCIA

Jakiego rodzaju substancję stanowi zabezpieczony płyn lub proszek?

D. FAŁSZERSTWA I USZKODZENIA DOKUMENTÓW

1. Czy przedstawione do badań próbki papieru (skrawki ujawnione na narzędziach przestępstwa, próbki skradzionego papieru, ulotki, plakaty) są zgodne gatunkowo z porównawczymi próbkami papieru, które zakwestionowano u podejrzanego?
2. Czy poszczególne fragmenty dokumentów (parafy, podpisy, wstawki, daty, dopiski itp.) są nakreślone takim samym atramentem lub tuszem, którym wykonany jest pozostały tekst zakwestionowanego dokumentu (ulotki itp.)?
3. Czy zakwestionowany dokument sporządzony został jednym środkiem piszącym?

4. Czy tusz, atrament, inny środek kryjący zakwestionowany u osoby podejrzanej odpowiada takim samym materiałom kryjącym użytym do sporządzenia dostarczonego do badania dokumentu?
5. Czy tusze użyte do sporządzenia odcisków pieczętek (stempli) na dostarczonych do badań materiałach są tego samego pochodzenia?

E. UŻYCIE BRONI

1. Jaki materiał znajduje się w przestrzelinach dowodowych?
2. Czym zostały spowodowane otwory w materiale dowodowym?
3. Czy przedstawione do badania dowodowe próbki papieru – strzępki nabojów myśliwskich w sprawach o postrzelenie lub zabójstwo są zgodne gatunkowo z porównywanymi próbkami papieru, które zakwestionowano u osób podejrzanych?
4. Czy w stosunku do osoby oddano strzał nabojem gazowym?
5. Czy zabezpieczony materiał dowodowy posiada skład chemiczny materiału prochowego, miotającego itp.?
6. Czy na dłoniach lub odzieży osoby podejrzanej (ofiary) znajdują się cząstki materiału prochowego, miotającego?

F. PROFILOWANIE NARKOTYKÓW

1. Czy zabezpieczona substancja w postaci ... jest środkiem odurzającym, jeżeli tak, to jakim? Jeżeli jest to heroina (amfetamina), to proszę o wyniki jej profilowania.
2. Proszę o ustalenie, czy heroina (amfetamina) przypomina profilem heroinę (amfetaminę) przekazaną do badań przez tut. wydział w dniu ..., do L.dz. ..., RSD ...

RETROSPEKTYWNE OKREŚLENIE STĘŻEŃ ALKOHOLU ETYLOWEGO WE KRWI NA PODSTAWIE AKT POSTĘPOWANIA

1. Jaki był stopień trzeźwości osoby, której krew poddano badaniu?
2. Czy podany w aktach czas i ilość spożytego alkoholu są prawdopodobne?
3. Jaka była zawartość alkoholu we krwi badanej osoby w momencie przedmiotowego zdarzenia?

6. Biologia, genetyka, medycyna sądowa i osmologia

6.1. Zakres badań

KLASYCZNE BADANIA BIOLOGICZNE

1. Badania identyfikacyjne śladów pochodzenia biologicznego (krew, nasienie, ślina itp.).
2. Badania biologiczne w zakresie:
 - a) identyfikacji gatunkowej,
 - b) identyfikacji grup głównych, podgrup i układów enzymatycznych,
 - c) kwalifikacji i opracowania materiału do badań genetycznych.

BADANIA GENETYCZNE

1. Zastosowanie polimorfizmu DNA do badań indywidualizacyjnych śladów biologicznych.
2. Technika badań RFLP (profilowania DNA).
3. Technika PCR.
4. Analiza populacyjna wyników badań genetycznych.

BADANIA MORFOLOGICZNE WŁOSÓW

1. Identyfikacja gatunkowa (włosy ludzkie, sierść zwierzęca).
2. Badania porównawcze.

MEDYCYNA SĄDOWA

1. Oględziny zwłok na miejscu ich znalezienia.
2. Oględziny osób podejrzanych o dokonanie przestępstwa.
3. Kwalifikacja prawna uszkodzeń ciała.
4. Morfologiczna identyfikacja włosów i sierści.
5. Kryminalistyczna rekonstrukcja wypadków komunikacyjnych i innych zdarzeń, w których występują ślady biologiczne.
6. Badania uszkodzeń ciała spowodowanych użyciem broni palnej lub innymi narzędziami.
7. Opiniowanie o nietrzeźwości na podstawie akt postępowań.

BADANIA ŚLADÓW ZAPACHOWYCH LUDZI

1. Pobieranie i zabezpieczanie śladów zapachowych osób na miejscu zdarzeń i w warunkach laboratoryjnych.
2. Pobieranie i zabezpieczanie materiału porównawczego i uzupełniającego.
3. Identyfikacja śladów zapachowych poprzez ich porównywanie przy użyciu psów specjalnych.
4. Organizacja zbioru materiału uzupełniającego.
5. Opiniowanie w zakresie badań śladów zapachowych ludzi na podstawie analizy akt sprawy.
6. Organizacja przechowywania śladów zapachowych.

6.2. Przykładowe pytania

BADANIA PLAM KRWI

1. Czy na załączonych dowodach znajdują się plamy krwi ludzkiej (zwierzęcej), jeżeli są to plamy krwi ludzkiej, to jaki jest jej profil DNA?
2. Czy profil DNA osoby, od której pobrano materiał porównawczy jest zgodny z profilem DNA stwierdzonym w materiale dowodowym - krwi?
3. Jeżeli są to plamy krwi zwierzęcej, to czy jest możliwe ustalenie od jakiego gatunku pochodzą (np. czy to krew świńska, czy bydłęca)?
4. Jaka jest płeć osoby, od której krew pochodzi?
5. Jakie było źródło krwawienia?
6. Czy jest to krew noworodka, czy dorosłego?
7. Czy krew posiada substancje trujące, jeżeli tak to jakie?

BADANIA ŚLINY

1. Czy na zabezpieczonych dowodach (niedopałkach papierosów, znaczkach pocztowych, kneblach, kopertach itp.) znajduje się ślina ludzka?
2. Jaki jest profil DNA osoby, od której ślina pochodzi?
3. Czy profil DNA osoby, od której pobrano materiał porównawczy jest zgodny z profilem DNA stwierdzonym w materiale dowodowym - ślinie?

BADANIA NASIENIA LUDZKIEGO

1. Czy na załączonych dowodach (majtkach, halce, spodniach itp.) znajdują się ślady nasienia ludzkiego?
2. Jaki jest profil DNA osoby, od której pochodzi sperma?
3. Czy sperma na dowodach rzeczowych może pochodzić od X lub Y?
4. Czy profil DNA osoby, od której pobrano materiał porównawczy jest zgodny z profilem DNA stwierdzonym w materiale dowodowym - spermie?

BADANIA ŚLUZU Z NOSA I SUBSTANCJI POTOWEJ

1. Czy na zabezpieczonych dowodach znajduje się wydzielina pochodzenia ludzkiego?
2. Jaki jest profil DNA osoby, od której zabezpieczona wydzielina pochodzi?
3. Czy profil DNA osoby, od której pobrano materiał porównawczy jest zgodny z profilem DNA stwierdzonym w materiale dowodowym - wydzielinie?

BADANIA SUBSTANCJI SPOD PAZNOKCI

1. Czy w zabezpieczonej substancji spod paznokci znajduje się: krew ludzka, fragmenty tkanki lub włosów, jeżeli tak to jaki jest profil DNA znajdujący się w materiale pobranym spod paznokci?
2. Czy profil DNA stwierdzony w badanej substancji jest zgodny z profilem DNA osoby (osób), od której (których) pobrano materiał porównawczy?
3. Czy na podstawie badań mikroskopowych można ustalić, z jakiego narządu lub części ciała pochodzi fragment tkanki zabezpieczony spod paznokci?

BADANIA TKANEK

1. Czy zabezpieczony materiał dowodowy w postaci tkanek jest pochodzenia ludzkiego?
2. Jaki jest profil DNA osoby, od której badana tkanka pochodzi?
3. Czy profil DNA stwierdzony w badanej tkance jest zgodny z profilem DNA osoby (osób), od której (których) pobrano materiał porównawczy?
4. Czy na podstawie badań mikroskopowych materiału dowodowego w postaci tkanek można ustalić jego pochodzenie z danego narządu, czy okolicy ciała?

BADANIA WŁOSÓW

1. Czy dowodowe włókna są włosami ludzkimi?
2. Z jakiej okolicy ciała pochodzą zabezpieczone włosy?
3. Czy zabezpieczone włosy zostały wyrwane, czy wypadły?
4. Czy zabezpieczone włosy wykazują cechy podobne do załączonych włosów porównawczych?
5. Czy zabezpieczone włosy kwalifikują się do badań genetycznych, jeśli tak to jaki jest profil DNA osoby, od której włosy pochodzą?

6. Czy profil DNA osoby, od której włos pochodzi jest zgodny z profilem DNA stwierdzonym we włosach zabezpieczonych jako materiał dowodowy?

BADANIA KOŚCI

1. Czy nadesłane kości są kośćmi ludzkimi?
2. Czy zabezpieczone kości należą do osoby płci męskiej, czy żeńskiej?
3. Czy zabezpieczone kości pochodzą od szkieletu jednego człowieka, czy od kilku osób?
4. Jaki jest wiek osoby, od której pochodzą zabezpieczone kości?
5. Jaki czas upłynął od chwili zgonu osoby?
6. Czy na podstawie przeprowadzonych badań kości można wysunąć wnioski, co do przyczyny śmierci osoby?
7. Czy zabezpieczone kości kwalifikują się do badań genetycznych, jeśli tak to jaki jest profil DNA osoby, której kości zabezpieczono?
8. Czy profil DNA osoby, której kość zabezpieczono jest zgodny z profilem DNA osoby, od której pobrano materiał porównawczy?

PROWADZENIE OGLEDZIN ZWŁOK W MIEJSCU ICH ZNALEZIENIA ORAZ OSÓB PODEJRZANYCH O DOKONANIE PRZESTĘPSTWA

1. Jak długi czas upłynął od zgonu? Proszę określić przypuszczalny czas, mechanizm i przyczyny zgonu.
2. Czy stwierdzone obrażenia mogły powstać na miejscu zdarzenia i w jakim czasie?
3. Jakimi narzędziami zadano ciosy oraz które ciosy były śmiertelne?
4. Czy stwierdzone obrażenia mogły powstać w czasie i okolicznościach podanych przez podejrzanego (podejrzanych)?
5. Czy stwierdzone obrażenia mogły powstać w wyniku działania osób trzecich?
6. Czy obrażenia jakie odniósł XY spowodowały naruszenie czynności narządów ciała na czas powyżej, czy poniżej siedmiu dni w rozumieniu art. 157 k.k.?
7. Czy obrażenia jakie odniósł XY spowodowały ciężki uszczerbek na zdrowiu w rozumieniu art. 156 k.k.?
8. Proszę o odtworzenie linii papilarnych z odciętych palców rąk od XY (NN) zwłok.

WYKONYWANIE BADAŃ I EKSPERTYZ Z ZAKRESU SĄDOWO-LEKARSKIEJ OCENY WYPADKÓW KOMUNIKACYJNYCH W ZAKRESIE REKONSTRUKCJI

1. Czy stwierdzone obrażenia mogły powstać w opisanym w aktach wypadku drogowym?
2. Czy jest możliwe, na podstawie obrażeń ciała, ustalenie osoby kierującej pojazdem w chwili wypadku?

BADANIA OSMOLOGICZNE

Czy zabezpieczony materiał dowodowy w postaci śladu nr ... (rękawiczka, czapka, szalik, beret) wykazuje zgodność zapachową z materiałem porównawczym w postaci zapachu pobranego z dłoni od ...?

7. Daktyloskopia i traseologia

7.1. Zakres badań

DAKTYLOSKOPIA

1. Ujawnianie i zabezpieczanie śladów linii papilarnych.
2. Identyfikacja osób na podstawie śladów linii papilarnych oraz poletkowej budowy skóry (np. rąk, ucha, nosa, czoła).
3. Wnioskowanie o mechanizmie powstania śladu (np. sposobie chwytania przedmiotu na podstawie układu śladów linii papilarnych).
4. Identyfikacja osób (zwłok) oraz typowanie sprawców przestępstw przy wykorzystaniu systemu automatycznej identyfikacji daktyloskopijnej (AFIS).

WIZUALIZACJA ŚLADÓW DAKTYLOSKOPIJNYCH

Ujawnianie i poprawa czytelności śladów linii papilarnych za pomocą zaawansowanych technik laboratoryjnych.

CHEILOSKOPIA

1. Ujawnianie i zabezpieczanie śladów czerwieni wargowej.
2. Identyfikacja osób na podstawie śladów czerwieni wargowej.

BADANIA ŚLADÓW RĘKAWICZEK

1. Ujawnianie i zabezpieczanie śladów rękawiczek.
2. Identyfikacja rękawiczek na podstawie ich śladów.

TRASEOLOGIA

1. Identyfikacja obuwia na podstawie śladów wgłębionych i powierzchniowych.
2. Identyfikacja osób na podstawie śladów stóp.
3. Wnioskowanie o osobie na podstawie śladów obuwia i stóp.
4. Identyfikacja zwierząt na podstawie śladów ich kończyn.
5. Badania butów na zestawienie pary.

7.2. Przykładowe pytania

BADANIA ŚLADÓW LINII PAPILARNYCH

1. Czy na zabezpieczonym przedmiocie (papierze, tkaninie, broni itp.) znajdują się ślady linii papilarnych?
2. Czy ślady linii papilarnych zabezpieczone na miejscu zdarzenia nadają się do badań daktyloskopijnych?
3. Czy ślady linii papilarnych zabezpieczone na miejscu zdarzenia są zgodne z odwzorowaniami linii papilarnych osób, których karty daktyloskopijne nadesłano do badań jako materiał porównawczy?

Uwaga! W Postanowieniu o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego nie powinno znajdować się pytanie o rejestrację w systemie AFIS (Automatyczny System Identyfikacji Daktyloskopijnej jest narzędziem operacyjnym, a nie procesowym).

BADANIA POLETKOWEJ BUDOWY POWIERZCHNI SKÓRY (CZOŁA, NOSA, CZERWIENI WARGOWEJ, UCHA)

1. Czy ślady czerwieni wargowej (nosa, czoła) znajdujące się na zabezpieczonym materiale dowodowym pochodzą od osoby, od której pobrano materiał porównawczy przesłany do badań?
2. Czy ślady czerwieni wargowej (ucha, nosa, czoła) znajdujące się na zabezpieczonym materiale dowodowym pochodzą tej samej osoby?
3. Czy ślad ucha zabezpieczony na miejscu zdarzenia pochodzi od osoby, od której pobrano materiał porównawczy przesłany do badań?

BADANIA RĘKAWICZEK

1. Czy zabezpieczone na miejscu zdarzenia ślady pochodzą od rękawiczek?
2. Od jakiego typu rękawiczek pochodzą zabezpieczone ślady (rękawiczki skórzane, bawełniane, robocze itp.)?
3. Czy zabezpieczone ślady rękawiczek odpowiadają nadesłanemu materiałowi porównawczemu?

BADANIA TRASEOLOGICZNE (OBUWIA, ŚRODKÓW TRANSPORTU)

1. Od jakiego rodzaju buta (środka transportu) pochodzą zabezpieczone ślady?
2. Czy zabezpieczone ślady dowodowe pochodzą od buta (koła pojazdu) zabezpieczonego jako materiał porównawczy?
3. Czy na wyściółce buta dowodowego występuje odcisk stopy pobrany jako materiał porównawczy?

Literatura

Poniższy wybór literatury jest autorską propozycją obejmującą wybrane, niekiedy najciekawsze pozycje książkowe i czasopiśmiennicze. Jednocześnie poniższy wybór stanowi wykaz literatury, na której oparto opracowanie niniejszego tytułu. Odrębne podziękowania należą się autorom dwóch broszur: *Informator LK KWP w Poznaniu* i *Informator LK KWP w Katowicach*, z których zaczerpnięto wybrane wiadomości.

PODSTAWY PRAWNE I PRZEPISY RESORTOWE:

- *Kodeks postępowania karnego* z dn. 6 czerwca 1997 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późniejszymi zmianami).
- *Ustawa o Policji* z dn. 6 kwietnia 1990 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 58 z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 23 lutego 2005 r. w sprawie *poddawania badaniom lub wykonywania czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej* (Dz. U. Nr 33 poz. 299).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 26 lipca 2005 r. w sprawie *sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów* (rozdz. 4 *Pobieranie od osób wymazu ze śluzówki policzków oraz pobieranie materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości*) (Dz. U. Nr 141, poz. 1186),
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dn. 5 września 2007 r. w sprawie *przetwarzania przez Policję informacji o osobach* (Dz. U. Nr 170 poz. 1203).
- Zarządzenie nr 1426 Komendanta Głównego Policji z dn. 23 grudnia 2006 r. w sprawie *metodyki wykonywania czynności dochodzeniowo-śledczych przez służby policyjne wyznaczone do wykrywania przestępstw i ścigania ich sprawców*.
- Zarządzenie Nr 840 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 lipca 2004 r. *zmieniające zarządzenie nr 2 Komendanta Głównego Policji z dn. 3 lutego 1998 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego instrukcji postępowania z dowodami rzeczowymi stanowiącymi przedmiot badań w laboratoriach kryminalistycznych Policji oraz ich ekspedycji po przeprowadzeniu tych badań* (Dz. Urz. KGP 04.14.71).
- Zarządzenie Nr 1565 Komendanta Głównego Policji z dn. 29 grudnia 2005 r. w sprawie *wykonywania przez policjantów zadań związanych z prowadzeniem bazy danych zawierającej informacje o wynikach analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego*.
- Zarządzenie nr 11 Komendanta Głównego Policji z dn. 4 lipca 2002 r. w sprawie *metod i form wykonywania zadań z użyciem psów służbowych, szczegółowych zasad ich szkolenia oraz norm wyżywienia* (Dz. Urz. KGP 02.10.64).
- Decyzja nr 4/99 Dyrektora Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji z dn. 5 marca 1999 r. w sprawie *zasad funkcjonowania krajowego zbioru łusek i pocisków wystrzelonych z niezidentyfikowanej broni oraz zbioru łusek z broni utraconej*.
- Decyzja nr 19/04 Dyrektora Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji z dnia 1 czerwca 2004r. w sprawie *określenia struktury organizacyjnej oraz szczegółowych zadań komórek organizacyjnych Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji*.

KRYMINALISTYKA, ŚLADY KRYMINALISTYCZNE, BIEGŁY SĄDOWY:

- *Ekspertyza sądowa*, pod red. J. Wójcikiewicza, Zakamycze, Wrocław 2002.
- Gaberze A., *Dowody w sądowym procesie karnym*, Wolters Kluwer, Kraków 2007.

- Gurgul J., *Sprzężenie: biegły – prokurator (policjant) w postępowaniu przygotowawczym*, „Problemy Kryminalistyki” nr 216/1997.
- Gurgul J., *Kilka kwestii procesowo-kryminalistycznych dotyczących biegłego i opiniowania*, „Problemy Kryminalistyki” nr 229/2000.
- Hołyst B., *Kryminalistyka*, PWN, Warszawa 2007.
- Hołyst B., Pomykała J., *Podpis elektroniczny – aspekty kryminalistyczne, prawne i informatyczne*, „Problemy Kryminalistyki” nr 256/2007.
- Jerzewska J., *Od oględzin do opinii biegłego. Poradnik dla prowadzących postępowanie karne*, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2005.
- Kalinowski St., *Biegły i jego opinia*, Wydawnictwo KGP 1994.
- Kegel Z., *Dowód z ekspertyzy pismoznawczej w polskim procesie karnym*. Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk, 1973.
- *Kryminalistyka*, pod red. J. Widackiego. Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2002.
- Krysiak M.P., *Biegły*, Szczytno 2005.
- Łokietek R., *Wybrane aspekty prawne i kryminalistyczne metodyki korzystania z pomocy biegłych i konsultantów*. Piła 2007.
- Muskała M., *Dokumentacja w ekspertyzie kryminalistycznej*. „Problemy Kryminalistyki” nr 249/2005.
- *Polska Bibliografia Kryminalistyczna. Tom IV (lata 1990-2000)*, red. nauk. B. Hołysz, T. Tomaszewski, H. KołECKI, M. Goc, Warszawa 2008.
- *Ślady kryminalistyczne*, pod. red. M. Goca i J. Moszczyńskiego, PTK – Difin, Warszawa 2007.
- Widła T. *Ocena dowodu z opinii biegłego*. Katowice 1992.

BADANIA BRONI:

- Kaczmarek M., *Broń palna i ślady jej użycia*, Piła 2000,
- Kulicki M., *Dowodowa problematyka współczesnej broni strzeleckiej*, Wydawnictwo IES, Kraków 2001.
- *Kryminalistyczno-prawna problematyka broni strzeleckiej*, red. M. Kulicki, L. Stępka, D. Stucki, Kantor Wydawniczy Zakamycze, Kraków 2003.

CHEILOSKOPIA:

- Kasprzak J., *Cheiloskopia kryminalistyczna*, Wydawnictwo KGP, Warszawa 1991.

DAKTYLOSKOPIA:

- Grzeszyk Cz., *Daktyloskopia*, Wydawnictwo PWN 1992.
- Kaczmarek M, Pękała M, Sanecki M., *Zbiory daktyloskopijne i ich praktyczne wykorzystanie*, Legionowo 2006,
- Kowalik J., *Daktyloskopia i pokrewne metody identyfikacji daktyloskopijnej w Polsce*, cz.1, Szczytno 2000,
- Miernik S., *Metodyka badań daktyloskopijnych – wnioskowanie oraz identyfikacja*, Wydawnictwo CLK 1996.
- Moszczyński J., *Daktyloskopia, zarys teorii i praktyki*, Warszawa 1998,
- Rybczyńska- Królik M, Pękała M., *Przewodnik po metodach wizualizacji śladów daktyloskopijnych*, Warszawa 2006.
- Wroński M., *Kryminalistyczne badania śladów rękawiczek*, Wydawnictwo CLK KGP, Warszawa 1994.

FIZYKOCHEMIA:

- Filewicz A., *Kryminalistyczne badania pozostałości po wystrzale z broni palnej (GSR)*, Wydawnictwo CLK KGP, Warszawa 2001.
- Krawczyk W., *Profilowanie narkotyków*, Wydawnictwo CLK KGP, Warszawa 1998.
- Ruszkowski Z., *Fizykochemia kryminalistyczna* Wydawnictwo KGP 1993.
- Sokołowska-Jabłońska Z., Miron E., *Pobieranie średniej próbki do fizykochemicznych badań kryminalistycznych*, „Policja” z. 3-4/1996.
- Zieliński R., *Badania instalacji elektrycznej na miejscu pożaru*, „Zeszyty Metodyczne” nr 8, Wydawnictwo CLK KGP, Warszawa 1992.

MECHANOSKOPIA:

- Augustyn A., Oleksy H., *Falszowanie i identyfikacja monet*, „Problemy Kryminalistyki” nr 256/2007.
- Dobrowolski J., *Czy warto interesować się kluczami samochodowymi?* „Problemy Kryminalistyki” nr 256/2007.
- Kurczewski J., *Ślady mechanoskopijne*, Wydawnictwo CSP, Legionowo 1994.
- Oleksy H., *Identyfikacja monet i sposoby ich fałszowania*, „Problemy Kryminalistyki” nr 255/2007.

MEDYCYNA SĄDOWA:

- Marcinkowski T., *Medycyna sądowa dla prawników*, Warszawa 1982.
- Pawłowski-Jes. *Medyczno-sądowe badanie śladów biologicznych*, Kraków 1997.
- Popielski Cz., Kobiela J., *Medycyna sądowa*, Warszawa 1972.

OGŁĘDZINY:

- Goc M., Kasprzak J., *Mianownictwo przedmiotów oględzin*, Wydawnictwo CSP, Legionowo 1997.
- *Nowoczesność oględzin procesowo-kryminalistycznych*, studia i materiały pod red. M. Zajdera i M. Goca, Szczytno 1999.

OSMOLOGIA:

- Bednarek T., *Wartość dowodowa badań osmologicznych*, „Problemy Kryminalistyki” nr 256/2007.
- Hanusek T., *Meandry osmologii*, „Palestra” nr 1-2/1998.
- Rogowski M., *Próba określenia możliwości przeniesienia zapachu osoby na nośnik za pośrednictwem gestu powitalnego „podanie ręki”*, „Problemy Kryminalistyki” nr 252/2006.
- Szymański D., *Niepewna osmologia*, „Problemy Kryminalistyki” nr 254/2006.

PISMO I DOKUMENTY:

- Czeczot Zb., *Badania identyfikacyjne pisma ręcznego*, Wydawnictwo Zakładu Kryminalistyki 1971.
- Feluś A., *Identyfikacja kryminalistyczna na podstawie języka pisanego*, Kraków 2000.
- Gramatyka M., *Kryminalistyczne badania przerobionych i podrobionych kopii dokumentów*, „Problemy Prawa Karnego” nr 23/2000.
- *Identyfikacja pisma, dokumentów i audio dokumentów*, MSW 1977.

- KołECKI H., *Techniczno-kryminalistyczne badania autentyczności dokumentów publicznych*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2002.
- *Kryminalistyczne badania pismoznawcza*, red. Cz. Grzeszyk, Wydawnictwo Czesław Grzeszyk, Warszawa 2006.
- Wójcik W., *Kryminalistyczne badania dokumentów*, MSW 1985.

POŻARY:

- Borkowski P., Pawłowski F., *Pożary -przyczyny, przebieg, dochodzenie* Wydawnictwo Arkady 1981.
- Hołyst B., *Kryminalistyczna problematyka pożarów*, Wydawnictwo KG MO.
- Zieliński., *Badania instalacji elektrycznej na miejscu pożaru*, MSW 1992.
- Zieliński., *Problemy badań elektrotechnicznych w kryminalistyce*, Wydawnictwo CLK KGP 1994.

PRZESTĘPSTWA KOMPUTEROWE:

- *Przestępczość teleinformatyczna*, red. J. Kosiński, Wydawnictwo Współczesne, Szczytno 2005.

RYSOPIS I PORTRET PAMIĘCIOWY:

- Dębiński Z., Kozieł T., Niziołek A., *Antroposkopia kryminalistyczna – podstawy rysopisu człowieka*, Wydawnictwo CLK KGP 1994.
- Dębiński Z., *Portret pamięciowy – podstawy rysopisu człowieka*, Wydawnictwo CLK KGP 1992.
- *Badania antroposkopijne. Portret pamięciowy – wybrane zagadnienia*, „Zeszyty Metodyczne” Wydawnictwo CLK KGP 2006.

SEROLOGIA:

- Grzesiak G., Konopka T., Lech M., *DNA zabójcy na szyi ofiary zadławieni.*”Problemy Kryminalistyki nr 257/2007.
- Młodziejowski B., *Podstawy biologii kryminalistyczne*, Warszawa 1960.
- Spólnicka M., Drabik J., *Markery miniSTR jako technologia badania śladów biologicznych w kryminalistyce.* „Problemy Kryminalistyki” nr 258/2007.
- Radzicki J., *Ślady krwi w praktyce śledczej*, Wydawnictwo MSW, Warszawa 1960.
- *Znaczenie wydzielin i wydaliny ciała ludzkiego w praktyce śledczej*, Wydawnictwo MSW 1958.

TRASEOLOGIA:

- Rodowicz L., *Metodyka badań porównawczych śladów obuwia*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” t. 2 1998.
- Rodowicz L., *Podstawowe zasady pobierania materiału porównawczego do identyfikacji śladów obuwia*, „Biuletyn Informacyjny nr 90/1993.

WARIOGRAFIA:

- *Badania wariograficzne w polskim prawie karnym*, Pod red. Bryk J., Szajowska A., Zubańska M., Szczytno 2005.

WYPADKI DROGOWE:

- Polany J., *Wypadki drogowe*, Wydawnictwo Prawnicze 1978.
- Ukraiński J., *Postępowanie przygotowawcze w sprawie o wypadek drogowy* (część techniczna).

ZABÓJSTWO:

- Bednarczyk Z., *Sprawa operacyjno – śledcza kryptonim „Monter”*, MSW 1977.
- Czmocho H., *Działania operacyjno – dochodzeniowe w sprawie o zabójstwo z pobudek seksualnych*, MSW 1974.
- Gomółka., *Zabójstwa dzieci na tle seksualnym*, MSW 1977.
- Gurgul J., *Śledztwa w sprawach o zabójstwa*, MSW 1977.
- Gurgul J., *Uczy o wykrywalności i czynnościach śledczych w sprawach o zabójstwa*, MSW 1992.
- Janowska H., *Zabójstwa i ich sprawcy – analiza socjologiczna*, PWN 1974.
- Kędra Z., *Wykrywanie sprawców zabójstwa*, MSW 1994.
- Kończyk S., *Sprawa kryptonim „Pętla”*, MSW 1976.
- Miernik S., *Ujawnianie śladów linii papilarnych na skórze ludzkiej*, „Problemy Kryminalistyki” nr 185/1989.
- „Anna”, *Praca zbiorowa*, MSW 1981-1984.
- Rodzicki J., *Ślady krwi w praktyce śledczej*, MSW 1960.
- Stanisławski M., *Wykrycie sprawcy zabójstwa*, B. Białas MSW 1972.

**POSTANOWIENIE
O DOPUSZCZENIU DOWODU Z OPINII BIEGŁEGO**

na podstawie art. 193 kpk

RSD -256/08

KPP w Pile

(nazwa jednostki Policji, w której wydano postanowienie)

1	2	0	9	2	0	0	8
d	d	m	m	r	r	r	r

sierż. Adam Król

(stopień, imię i nazwisko)

w sprawie o _____
(określenie i kwalifikacja prawna czynu będącego przedmiotem postępowania)

przeciwko podejrzanemu(ym): **Janowi Antczakowi, o czyn z art. 279 § 1 k.k.**
(wypełnić, jeżeli w sprawie występuje podejrzany - imię i nazwisko, określenie i

kwalifikacja prawna zarzucanego czynu)

postanowił

zasięgnąć opinii ustnej na piśmie **Pracowni Daktyloskopii i Automatycznej Identyfikacji Daktyloskopijnej Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu**

(imię, nazwisko, specjalność biegłego lub biegłych albo nazwa instytucji naukowej,

specjalistycznej i w razie potrzeby specjalność, kwalifikacje osób, które powinny wziąć udział w przeprowadzeniu ekspertyzy)

w celu stwierdzenia **Czy ślady linii papilarnych utrwalone na nadesłanej do badań folii pochodzą od odwzorowań linii papilarnych palców rąk i dłoni znajdujących się na kartach daktyloskopijnych nadesłanych do badań jako materiał porównawczy?**

wezwać biegłego do udziału w przeprowadzeniu dowodów podczas czynności _____
(nazwa czynności)

przekazać biegłemu:

materiał dowodowy w postaci **odbitek linii papilarnych zabezpieczonych na jednym kawałku czarnej folii daktyloskopijnej podczas oględzin miejsca kradzieży z włamaniem do mieszkania Andrzeja Mroza, zam. Piła, ul. Leśna 6/22 w dn. 20.07.2008 r. ozn. jako ślad nr 1.**

materiał porównawczy w postaci **odbitek linii papilarnych palców rąk i dłoni pobranych od Jana Antczaka na dwie karty daktyloskopijne.**

udostępnić biegłemu dokumenty z akt postępowania przygotowawczego, nr kart : _____

zastrzec swoją obecność przy przeprowadzaniu badań dotyczących _____

wskazać termin złożenia pisemnej opinii do dnia **26.09.2008 r.**

Na podstawie art. 197 § 3 w związku z art. 190 § 1 kpk uprzedzam, że za wydanie fałszywej opinii grozi odpowiedzialność karna z art. 233 § 4 kk.

Adam Król

(podpis policjanta)

Zarządzenie:

Na podstawie art. 318 kpk odpis postanowienia doręczono:

pokrzywdzonemu (ej) - imię i nazwisko oraz adres / adresat* w aktach sprawy – karta(y) nr: **12**

pełnomocnikowi pokrzywdzonego (ej) – imię i nazwisko oraz adres / adresat* w aktach sprawy – karta(y) nr: _____

podejrzanemu (ej) - imię i nazwisko oraz adres / adresat* w aktach sprawy – karta(y) nr: **24**

obrońcy podejrzanego (ej) – imię i nazwisko oraz adres / adresat w aktach sprawy – karta(y) nr: _____

którym przysługuje prawo do wzięcia udziału w przesłuchaniu biegłych oraz zapoznania się z opinią złożoną na piśmie. Podejrzanego pozbawionego wolności nie sprowadza się, gdy spowodowałyby to poważne trudności (art. 318 kpk).

Adam Król

(podpis policjanta)

* niepotrzebne skreślić

postawić znak x w odpowiedniej kratce

POSTANOWIENIE
O DOPUSZCZENIU DOWODU Z OPINII BIEGŁEGO

RSD -155/08

KPP w Pile

(nazwa jednostki Policji, w której wydano postanowienie)

na podstawie art. 193 kpk

1	9	0	9	2	0	0	8
d	d	m	m	r	r	r	r

sierż. Andrzej Winiarski

(stopień, imię i nazwisko)

w sprawie o **wyludzenie przez Tomasza Tomaszewicza pożyczki gotówkowej w kwocie 2000 zł na szkodę Euro Providia, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.**

(określenie i kwalifikacja prawna czynu będącego przedmiotem postępowania)

przeciwko podejrzanemu(ym): _____

(wypełnić, jeżeli w sprawie występuje podejrzany - imię i nazwisko, określenie i

kwalifikacja prawna zarzucanego czynu)

postanowił

zasięgnąć opinii ustnej na piśmie **eksperta kryminalistycznych badań dokumentów z Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu**

(imię, nazwisko, specjalność biegłego lub biegłych albo nazwa instytucji naukowej,

specjalistycznej i w razie potrzeby specjalność, kwalifikacje osób, które powinny wziąć udział w przeprowadzeniu ekspertyzy)

w celu stwierdzenia **Czy zapisy i podpisy, widniejące na zaświadczeniu o zatrudnieniu z dn. 10.07.2008 r., zostały nakreślone przez Tomasza Tomaszewicza, czy też Andrzeja Litewskiego, których wzory pisma ręcznego i podpisów nadesłano do badań jako materiał porównawczy?**

wezwać biegłego do udziału w przeprowadzeniu dowodów podczas czynności _____

(nazwa czynności)